C/2024/6814

29.11.2024

DOPORUČENÍ RADY

ze dne 21. října 2024

k hospodářské a rozpočtové politice, politice zaměstnanosti a strukturální politice Irska

(C/2024/6814)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1263 ze dne 29. dubna 2024 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ([1]), a zejména na čl. 3 odst. 3 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Dne 19. února 2021 vstoupilo v platnost nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ([2]), kterým byl zřízen Nástroj pro oživení a odolnost (dále jen „nástroj“). Nástroj poskytuje členským státům finanční podporu na provádění reforem a investic, a přináší tedy fiskální impuls financovaný Unií. V souladu s prioritami evropského semestru pro koordinaci hospodářských politik pomáhá nástroj dosáhnout hospodářského a sociálního oživení a provést udržitelné reformy a investice, zejména za účelem podpory zelené a digitální transformace a zvýšení odolnosti ekonomik členských států. Také pomáhá posílit veřejné finance, podnítit hospodářský růst a tvorbu pracovních míst ve střednědobém a dlouhodobém výhledu, zlepšit územní soudržnost v rámci Unie a podpořit setrvalé provádění evropského pilíře sociálních práv.

(2) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/435 ([3]) (dále jen „nařízení REPowerEU“) přijaté dne 27. února 2023 má za cíl ukončit závislost Unie na dovozu fosilních paliv z Ruska. To by pomohlo dosáhnout energetické bezpečnosti a diverzifikovat dodávky energií v Unii a vedlo by k širšímu využívání obnovitelných zdrojů energie, ke zvýšení kapacity pro ukládání energie a ke zlepšení energetické účinnosti. Irsko doplnilo do svého národního plánu pro oživení a odolnost novou kapitolu REPowerEU za účelem financování klíčových reforem a investic, jež pomohou dosáhnout cílů plánu REPowerEU.

([1]) Úř. věst. L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).
([3]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/435 ze dne 27. února 2023, kterým se mění nařízení (EU) 2021/241, pokud jde o kapitoly REPowerEU v plánech pro oživení a odolnost, a nařízení (EU) č. 1303/2013, (EU) 2021/1060 a (EU) 2021/1755 a směrnice 2003/87/ES (Úř. věst. L 63, 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

(3) Dne 16. března 2023 vydala Komise sdělení nazvané „Dlouhodobá konkurenceschopnost EU: výhled po roce 2030“ s cílem poskytnout informace pro účely politického rozhodování a vytvořit rámcové podmínky pro zvýšení růstu. Podle uvedeného sdělení stojí konkurenceschopnost na devíti vzájemně se posilujících faktorech. Těmito faktory jsou mimo jiné přístup k soukromému kapitálu, výzkum a inovace, vzdělávání a dovednosti a fungující jednotný trh, které představují zásadní politické priority, aby reformy a investice mohly řešit současné výzvy v oblasti produktivity a budovat dlouhodobou konkurenceschopnost Unie a jejích členských států. Dne 14. února 2024 vydala Komise sdělení nazvané „Výroční zpráva o jednotném trhu a konkurenceschopnosti pro rok 2024“. Uvedené sdělení podrobně popisuje silné stránky a výzvy evropského jednotného trhu v oblasti konkurenceschopnosti a sleduje vývoj v uplynulém roce pomocí určených devíti faktorů konkurenceschopnosti.

(4) Dne 21. listopadu 2023 přijala Komise roční analýzu udržitelného růstu 2024, jež zahájila evropský semestr koordinace hospodářských politik pro rok 2024. Priority roční analýzy udržitelného růstu 2024 soustředěné kolem čtyř rozměrů konkurenceschopné udržitelnosti potvrdila 22. března 2024 Evropská rada. Dne 21. listopadu 2023 přijala Komise na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ([4]) také zprávu mechanismu varování 2024, ve které není Irsko uvedeno mezi členskými státy, jež mohou být postiženy nerovnováhami nebo u nichž takové postižení může hrozit a u nichž bude zapotřebí hloubkový přezkum. Téhož dne Komise rovněž přijala stanovisko k návrhu rozpočtového plánu Irska na rok 2024. Komise rovněž přijala doporučení pro doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny, jakož i návrh společné zprávy o zaměstnanosti 2024, která analyzuje provádění hlavních směrů politik zaměstnanosti a zásad evropského pilíře sociálních práv. Rada přijala doporučení týkající se hospodářské politiky eurozóny ([5]) (dále jen „doporučení týkající se eurozóny z roku 2024“) dne 12. dubna 2024 a společnou zprávu o zaměstnanosti dne 11. března 2024.

(5) Dne 30. dubna 2024 vstoupil v platnost nový rámec správy ekonomických záležitostí Unie. Zmiňovaný rámec zahrnuje nové nařízení (EU) 2024/1263 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu, pozměněné nařízení Rady (ES) č. 1467/97 ([6]) o urychlení a vyjasnění postupu při nadměrném schodku a pozměněnou směrnici Rady 2011/85/EU ([7]) o požadavcích na rozpočtové rámce členských států. Cílem nového rámce správy ekonomických záležitostí je podporovat zdravé a udržitelné veřejné finance, udržitelný a inkluzivní růst a odolnost prostřednictvím reforem a investic a bránit nadměrným schodkům veřejných financí. Nový rámec správy ekonomických záležitostí rovněž prosazuje odpovědnost členských států, více se zaměřuje na střednědobý horizont a stanoví rovněž účinnější a soudržnější vymáhání. Každý členský stát má Radě a Komisi předložit národní střednědobý fiskálně-strukturální plán. Národní střednědobý fiskálně-strukturální plán obsahuje fiskální, reformní a investiční závazky členského státu na plánovací období čtyř nebo pěti let v závislosti na řádné délce volebního období zákonodárce v daném státě. Dráha čistých výdajů ([8]) v národním střednědobém fiskálně-strukturálním plánu má být v souladu s požadavky nařízení (EU) 2024/1263 včetně požadavku na to, aby byl veřejný dluh do konce období korekce uveden na věrohodně sestupnou dráhu nebo aby na této dráze setrval anebo aby zůstal na obezřetné úrovni pod hodnotou 60 % hrubého domácího produktu (HDP) a aby se schodek veřejných financí ve střednědobém horizontu snížil pod referenční hodnotu 3 % HDP stanovenou ve Smlouvě nebo se pod ní udržel. Pokud se členský stát zaváže k příslušnému souboru reforem a investic v souladu s kritérii stanovenými v nařízení (EU) 2024/1263, může být období korekce prodlouženo, a to nejvýše o tři roky. Aby se podpořila příprava těchto národních střednědobých fiskálně-strukturálních plánů, zveřejnila Komise dne 21. června 2024 pokyny k informacím, které mají členské státy uvést ve svých národních střednědobých fiskálně-strukturálních plánech a ve svých výročních zprávách o pokroku. V souladu s články 5 a 36 nařízení (EU) 2024/1263 předala Komise členským státům referenční trajektorie a případně technické informace. Členské státy mají předložit své národní střednědobé fiskálně-strukturální plány do 20. září 2024 s výjimkou případů, kdy se členský stát a Komise dohodnou

([4]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy (Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj).

([5]) Doporučení Rady (EU) ze dne 12. dubna 2024 týkající se hospodářské politiky eurozóny (Úř. věst. C, C/2024/2807, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([6]) Nařízení Rady (ES) č. 1467/97 ze dne 7. července 1997 o urychlení a vyjasnění postupu při nadměrném schodku (Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([7]) Směrnice Rady 2011/85/EU ze dne 8. listopadu 2011 o požadavcích na rozpočtové rámce členských států (Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([8]) Čisté výdaje ve smyslu čl. 2 bodu 2 nařízení (EU) 2024/1263: čistými výdaji se rozumí veřejné výdaje očištěné o: i) úrokové výdaje, ii) diskreční opatření na straně příjmů, iii) výdaje na programy Unie, které jsou plně kompenzovány příjmy z fondů Unie, iv) vnitrostátní výdaje na spolufinancování programů financovaných Unií, v) cyklické prvky výdajů na dávky v nezaměstnanosti a vi) jednorázová a jiná dočasná opatření.

na přiměřeném prodloužení této lhůty. V souladu s vnitrostátními právními rámci mohou členské státy projednat své návrhy střednědobých plánů se svými vnitrostátními parlamenty, mohou požádat nezávislé fiskální instituce o vydání stanoviska a mohou vést konzultace se sociálními partnery a dalšími vnitrostátními zúčastněnými stranami.

(6) V roce 2024 se evropský semestr pro koordinaci hospodářských politik nadále vyvíjí v souladu s prováděním nástroje. Stále platí, že pro naplnění politických priorit v rámci evropského semestru je zásadně důležité plné provedení plánů pro oživení a odolnost, neboť tyto plány pomáhají účinně řešit všechny výzvy, které byly uvedeny v příslušných doporučeních pro jednotlivé země vydaných v posledních letech, nebo významnou část těchto výzev. Doporučení pro jednotlivé země z let 2019, 2020, 2022 a 2023 zůstávají stejně relevantní pro plány pro oživení a odolnost, které byly revidovány, aktualizovány nebo pozměněny v souladu s články 14, 18 a 21 nařízení (EU) 2021/241.

(7) Dne 28. května 2021 předložilo Irsko Komisi v souladu s čl. 18 odst. 1 nařízení (EU) 2021/241 svůj národní plán pro oživení a odolnost. Komise podle článku 19 nařízení (EU) 2021/241 posoudila relevanci, účinnost, efektivnost a ucelenost tohoto plánu v souladu s pokyny pro posuzování stanovenými v příloze V uvedeného nařízení. Dne 8. září 2021 přijala Rada prováděcí rozhodnutí o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Irska ([9]), které bylo dne 8. prosince 2023 změněno podle čl. 18 odst. 2 nařízení (EU) 2021/241 za účelem aktualizace maximálního finančního příspěvku na nevratnou finanční podporu ([10]). Uvolnění splátek je podmíněno přijetím rozhodnutí Komise v souladu s čl. 24 odst. 5 nařízení (EU) 2021/241, v němž se stanoví, že Irsko uspokojivě splnilo příslušné milníky a cíle stanovené v prováděcím rozhodnutí Rady. Předpokladem uspokojivého splnění je rovněž absence zvratu u dříve dosažených milníků a cílů.

(8) Dne 30. dubna 2024 předložilo Irsko svůj národní program reforem na rok 2024 a dne 10. května 2024 svůj program stability z roku 2024 v souladu s čl. 4 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ([11]). V souladu s článkem 27 nařízení (EU) 2021/241 zohledňuje národní program reforem na rok 2024 rovněž zprávy, které Irsko dvakrát ročně podává o pokroku dosaženém při plnění svého plánu pro oživení a odolnost.

(9) Dne 19. června 2024 zveřejnila Komise zprávu o Irsku pro rok 2024. Posoudila pokrok, který Irsko učinilo při plnění příslušných doporučení, jež pro něj přijala Rada v letech 2019 až 2023, a zhodnotila, jak Irsko provádí plán pro oživení a odolnost. Vycházejíc z této analýzy, zpráva o Irsku poukázala na mezery, pokud jde o výzvy, které plán pro oživení a odolnost neřeší nebo je řeší pouze částečně, a na nové a vznikající výzvy. Posoudila rovněž pokrok Irska při provádění evropského pilíře sociálních práv a v plnění hlavních cílů Unie v oblasti zaměstnanosti, dovedností a snižování chudoby, jakož i pokrok při dosahování cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje.

(10) Na základě údajů potvrzených Eurostatem zůstal přebytek veřejných financí Irska stabilní a v roce 2023 činil 1,7 %, zatímco veřejný dluh klesl ze 44,4 % HDP na konci roku 2022 na 43,7 % na konci roku 2023.

(11) Dne 12. července 2022 doporučila Rada ([12]) Irsku přijmout opatření, kterými by v roce 2023 zajistilo, aby byl růst primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů v souladu s celkově neutrálním nastavením fiskální politiky ([13]), a bralo přitom v potaz pokračující dočasnou a cílenou podporu domácností a podniků, které jsou nejzranitelnější vůči prudkým nárůstům cen energií, a osob prchajících z Ukrajiny. Současně Rada Irsku

([9]) ST 11046/21 INIT a ST 11046/21 ADD 1.

([10]) Prováděcí rozhodnutí Rady ze dne 8. prosince 2023, kterým se mění prováděcí rozhodnutí ze dne 8. září 2021 o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Irska (ST 15965/23 INIT a ST 15965/23 ADD 1).

([11]) Nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik (Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1466/oj).

([12]) Doporučení Rady ze dne 12. července 2022 k národnímu programu reforem Irska na rok 2022 a stanovisko Rady k programu stability Irska z roku 2022 (Úř. věst. C 334, 1.9.2022, s. 52).

([13]) Podle prognózy Komise z jara 2024 se střednědobý růst potenciálního produktu Irska v roce 2023, s jehož pomocí se měří nastavení fiskální politiky, na základě desetileté průměrné míry reálného potenciálního růstu a deflátoru HDP na rok 2023 odhaduje na 9,2 % v nominálním vyjádření.

doporučila, aby přizpůsobilo běžné výdaje vyvíjející se situaci. Irsku bylo též doporučeno rozšířit veřejné investice do zelené a digitální transformace a energetické bezpečnosti při zohlednění iniciativy REPowerEU, a to i s využitím nástroje a dalších fondů Unie. Podle odhadů Komise bylo nastavení fiskální politiky ([14]) v roce 2023 v kontextu vysoké inflace expanzivní a činilo 0,9 % HDP. Příspěvek růstu primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů (očištěných o diskreční opatření na straně příjmů) k nastavení fiskální politiky v roce 2023 měl expanzivní povahu a činil 0,8 % HDP. To zahrnuje snížení o 0,1 % HDP nákladů na cílená opatření mimořádné podpory pro domácnosti a podniky, které jsou nejzranitelnější vůči prudkým nárůstům cen energií, jakož i zvýšení o 0,1 % HDP nákladů na poskytování dočasné ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny. Expanzivní příspěvek čistých primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů v roce 2023 proto nebyl způsoben cílenou mimořádnou podporou domácností a podniků, které jsou nejzranitelnější vůči prudkým nárůstům cen energií, a podporou osob prchajících z Ukrajiny byl způsoben jen částečně. Expanzivní růst primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů (očištěných o diskreční opatření na straně příjmů) byl způsoben rovněž trvalým růstem mezd ve veřejném sektoru a sociálních dávek a vyššími výdaji na zdravotnictví. Celkově lze říci, že růst primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů v roce 2023 nebyl v souladu s doporučením Rady ze dne 12. července 2022. Výdaje financované prostřednictvím nevratné podpory („grantů“) v rámci nástroje a z dalších fondů Unie v roce 2023 činily 0,1 % HDP. Investice financované z vnitrostátních zdrojů v roce 2023 činily 2,3 % HDP, což ve srovnání s rokem 2022 představuje nárůst o 0,2 procentního bodu. Další investice Irsko financovalo z nástroje a dalších fondů Unie. Irsko financovalo veřejné investice do zelené a digitální transformace a do energetické bezpečnosti, jako je například elektrifikace příměstské železnice a program na zajištění digitální infrastruktury pro školy. Tyto veřejné investice jsou částečně financovány z nástroje a dalších fondů Unie.

(12) V programu stability z roku 2024 předpokládá makroekonomický scénář, z něhož vycházejí rozpočtové projekce, růst reálného HDP v roce 2024 ve výši 2,6 % a v roce 2025 pak 3,9 %, přičemž inflace měřená harmonizovaným indexem spotřebitelských cen (HISC) bude podle něj v roce 2024 i 2025 činit 2,1 %. Očekává se, že přebytek veřejných financí se v roce 2024 sníží na 1,6 % HDP a v roce 2025 se zvýší na 1,7 % HDP, zatímco poměr veřejného dluhu k HDP by se měl do konce roku 2024 snížit na 41,5 % a do konce roku 2025 na 39,5 %. Po roce 2025 má přebytek veřejných financí podle prognózy klesnout v roce 2026 na 1,5 % HDP a v roce 2027 vzrůst na 1,7 %. Plánuje se tedy, že saldo veřejných financí zůstane v horizontu programu pod referenční hodnotou schodku 3 % HDP stanovenou ve Smlouvě. Poměr veřejného dluhu k HDP se má po roce 2025 postupně snižovat na 37,8 % v roce 2026 a na 36,7 % v roce 2027.

(13) Prognóza Komise z jara 2024 předpokládá, že reálný HDP vzroste v roce 2024 o 1,2 % a v roce 2025 o 3,6 % a že inflace měřená HISC dosáhne v roce 2024 hodnoty 1,9 % a v roce 2025 pak 1,8 %.

(14) Dále tato prognóza předpokládá v roce 2024 přebytek veřejných financí ve výši 1,3 % HDP, přičemž poměr veřejného dluhu k HDP by měl na konci roku 2024 klesnout na 42,5 %. Nižší přebytky odrážejí obezřetný přístup k možnému přetrvávajícímu vysokému růstu výdajů v letech 2024 a 2025. Snížení poměru dluhu k HDP v roce 2024 je především odrazem přebytku veřejných financí, a nebýt významné vnitřní dynamiky dluhu, bylo by ještě větší. Podle odhadů Komise se předpokládá, že nastavení fiskální politiky bude mít v roce 2024 celkově neutrální povahu a bude činit - 0,1 % HDP.

(15) Výdaje ve výši méně než 0,1 % HDP budou v roce 2024 podle prognózy Komise z jara 2024 financovány prostřednictvím grantů v rámci nástroje, podobně jako tomu bylo v roce 2023. Výdaje financované z grantů nástroje umožní vysoce kvalitní investice a reformy zvyšující produktivitu, aniž by to mělo přímý dopad na saldo veřejných financí nebo veřejný dluh Irska.

(16) Dne 14. července 2023 Rada Irsku doporučila ([15]) zachovat v roce 2024 zdravou fiskální situaci. Při plnění svých rozpočtů na rok 2023 a přípravě návrhů rozpočtových plánů na rok 2024 byly členské státy vyzvány, aby zohlednily skutečnost, že Komise navrhne Radě zahájení postupů při nadměrném schodku, a to na základě schodku zjištěného podle údajů o plnění rozpočtu za rok 2023. Podle prognózy Komise z jara 2024 by mělo strukturální

([14]) Nastavení fiskální politiky je definováno jako měřítko roční změny základního stavu veřejných rozpočtů. Jeho cílem je posoudit hospodářský impuls vyplývající z fiskálních politik, a to jak politik financovaných z vnitrostátních zdrojů, tak těch, které jsou financovány z rozpočtu Unie. Nastavení fiskální politiky se poměřuje jako rozdíl mezi i) střednědobým potenciálním růstem a ii) změnou primárních výdajů bez započtení diskrečních opatření na straně příjmů (a bez dočasných mimořádných opatření souvisejících s krizí COVID-19), a to se zahrnutím výdajů financovaných z nevratné podpory (grantů) v rámci nástroje a z dalších fondů Unie.

([15]) Doporučení Rady ze dne 14. července 2023 k národnímu programu reforem Irska na rok 2023 a stanovisko Rady k programu stability Irska z roku 2023 (Úř. věst. C 312, 1.9.2023, s. 58).

saldo Irska v roce 2024 činit 1,8 % HDP – oproti 1,0 % v roce 2023 –, a mělo by se tedy nacházet nad úrovní střednědobého rozpočtového cíle země, který je vytyčen jako strukturální saldo ve výši - 0,5 % HDP. To je v souladu s tím, co doporučila Rada.

(17) Rada Irsku rovněž doporučila, aby v letech 2023 a 2024 co nejdříve ukončilo mimořádná podpůrná opatření v oblasti energetiky. Rada dále doporučila, aby Irsko v případě, že by si nový nárůst cen energií vyžádal nová nebo pokračující podpůrná opatření, zajistilo, že se tato podpůrná opatření zaměří na ochranu zranitelných domácností a podniků, budou fiskálně dostupná a zachovají stimuly k úsporám energií. Podle prognózy Komise z jara 2024 se výše čistých rozpočtových nákladů ([16]) na mimořádná podpůrná opatření v oblasti energetiky v roce 2023 odhaduje na 0,4 % HDP, přičemž v roce 2024 by měla činit 0,1 % a v roce 2025 pak 0,0 %. Mimořádná podpůrná opatření v oblasti energetiky byla v letech 2023 a 2024 ukončena. To je v souladu s tím, co doporučila Rada.

(18) Rada Irsku rovněž doporučila zachovat veřejné investice financované z vnitrostátních zdrojů a zajistit účinné využívání grantů v rámci nástroje a dalších fondů Unie, především za účelem podpory zelené a digitální transformace. Prognóza Komise z jara 2024 předpokládá, že veřejné investice financované z vnitrostátních zdrojů vzrostou z 2,3 % HDP v roce 2023 na 2,5 % HDP v roce 2024. To je v souladu s tím, co doporučila Rada. Veřejné výdaje financované z příjmů z fondů Unie, včetně grantů v rámci nástroje, by měly podle očekávání zůstat v roce 2024 stabilní na úrovni 0,1 % HDP.

(19) Prognóza Komise z jara 2024 předpokládá na základě politických opatření známých ke dni její uzávěrky, nedojde-li k jejich změně, v roce 2025 přebytek veřejných financí ve výši 1,2 % HDP. Poměr veřejného dluhu k HDP by se měl do konce roku 2025 snížit na 41,3 %. Snížení poměru dluhu k HDP v roce 2025 je především odrazem přebytku veřejných financí, a nebýt významné vnitřní dynamiky dluhu, bylo by ještě větší.

(20) Existují obavy týkající se dopadu nákladové efektivnosti systému zdravotní péče na fiskální udržitelnost. Irsko je jedinou zemí v Unii bez všeobecné primární péče, což zvyšuje tlak na nemocnice. Očekává se, že stárnutí obyvatelstva bude vyvíjet tlak na systém zdravotní péče: předpokládá se, že do roku 2070 to v procentním vyjádření vůči HDP povede v Irsku ke zvýšení veřejných výdajů na zdravotní péči o 1,5 procentního bodu, což je výrazně více než předpokládaný nárůst o 0,4 procentního bodu v případě Unie.

(21) V souladu s čl. 19 odst. 3 písm. b) nařízení Rady (EU) 2021/241 a s přílohou V kritériem 2.2 uvedeného nařízení zahrnuje plán pro oživení a odolnost rozsáhlý soubor vzájemně se posilujících reforem a investic, které mají být provedeny do roku 2026. Očekává se, že tyto reformy a investice pomohou účinně řešit všechny výzvy identifikované v příslušných doporučeních pro Irsko nebo jejich významnou část. Pro podporu dlouhodobé konkurenceschopnosti Irska prostřednictvím zelené a digitální transformace a pro současné zajištění sociální spravedlnosti je v tomto napjatém časovém rámci nezbytné, aby byl plán pro oživení a odolnost včetně kapitoly REPowerEU prováděn rychle a účinně. Ke splnění závazků uvedených v plánu pro oživení a odolnost do srpna 2026 je nezbytné, aby Irsko pokračovalo v provádění reforem a urychlilo investice tím, že bude řešit relevantní výzvy a zároveň zajistí silnou správní kapacitu. To zahrnuje i včasné předkládání nadcházejících žádostí o platbu. Aby byla zajištěna široká podpora pro úspěšné provádění plánu pro oživení a odolnost, je i nadále nezbytné do procesu systematicky zapojovat místní a regionální orgány, sociální partnery, občanskou společnost a další příslušné zúčastněné strany.

(22) V rámci přezkumu programů politiky soudržnosti v polovině období musí Irsko v souladu s článkem 18 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060 ([17]) do března 2025 všechny programy, na něž je poskytována podpora z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR), Evropského sociálního fondu plus (ESF+), Fondu soudržnosti a Fondu pro spravedlivou transformaci (FST), přezkoumat, mimo jiné s přihlédnutím k výzvám uvedeným v doporučení pro Irsko z roku 2024, jakož i k vnitrostátním plánům v oblasti energetiky a klimatu. Tento přezkum tvoří základ pro konečné přidělení finančních prostředků Unie zahrnutých v jednotlivých programech. Při provádění programů politiky soudržnosti a evropského pilíře sociálních práv Irsko dosáhlo pokroku, přetrvávají však jisté výzvy. Irsko i nadále zaznamenává významné hospodářské a sociální rozdíly mezi metropolitními oblastmi a ostatními oblastmi v zemi, zejména v severozápadním regionu. Existují značné nedostatky v oblasti integrace

([16]) Tento údaj představuje výši ročních rozpočtových nákladů na daná opatření, na straně příjmů i výdajů a v příslušných případech po očištění o příjmy z daní z neočekávaných zisků dodavatelů energie.

([17]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060 ze dne 24. června 2021 o společných ustanoveních pro Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond plus, Fond soudržnosti, Fond pro spravedlivou transformaci a Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový, migrační a integrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky (Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

znevýhodněných skupin, které jsou neúměrně ohroženy chudobou a sociálním vyloučením, na trh práce. Vzhledem k tomu, že priority dohodnuté v programech jsou stále aktuální, je důležité urychlit jejich provádění. I nadále je aktuální cíl posílit inovační ekosystémy na regionální úrovni, což zahrnuje i cíl snížit rozdíly v oblasti inovací mezi severozápadním regionem a oběma zbývajícími regiony. Důležitou otázkou i nadále zůstává usnadnění přístupu k sociálním službám a rozvoj cílených opatření v oblasti dovedností pro nejvíce znevýhodněné skupiny s cílem řešit nedostatek pracovních sil, chudobu a sociální vyloučení. Irsko by mohlo využít iniciativu Platformy strategických technologií pro Evropu zřízenou nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/795 ([18]) k posílení investic do digitalizace a digitální transformace v malých a středních podnicích a do výzkumu čistých technologií v souladu se strategií pro inteligentní specializaci a se strategií „Vision of Ireland's Industry 4.0 Strategy 2020–2025" a se zřízením nástroje Future Manufacturing Ireland.

(23) Kromě hospodářských a sociálních problémů, které řeší plán pro oživení a odolnost a další fondy Unie, čelí Irsko i řadě výzev souvisejících se zásobováním pitnou vodou a s čištěním odpadních vod, jakož i se systémem nakládání s odpady. Přetrvávají i další výzvy v souvislosti s elektrizační soustavou, energetickou infrastrukturou a technologiemi inteligentních sítí a s energetickou účinností.

(24) V odvětví vodohospodářství a čištění odpadních vod dosud přetrvávají značné nedostatky, které ovlivňují kvalitu vody a které jsou ještě zhoršeny přetrvávající vysokou mírou úniků vody ve vodovodní síti. Irsko nesplňuje normy stanovené ve směrnici Rady 91/271/EHS ([19]), protože značné množství městských odpadních vod stále není čištěno nebo odváděno, a to zejména kvůli zastaralé infrastruktuře. Značná část obyvatel Irska není dosud napojena ani na alespoň sekundární čištění odpadních vod. Odběr vody a změny vodních útvarů nejsou dostatečně kontrolovány, protože neexistuje vhodný právní rámec. Nedostatečná infrastruktura pro zásobování pitnou vodou a pro odvádění a čištění odpadních vod může v některých oblastech omezovat bytovou výstavbu nebo průmysl a ovlivňovat tak konkurenceschopnost.

(25) Irský energetický systém vykazoval v roce 2023 i nadále známky zranitelnosti, neboť maloobchodní ceny elektřiny byly i nadále vyšší než unijní průměr. V druhé polovině roku 2023 mělo Irsko nejvyšší ceny elektřiny pro domácnosti v Unii a tyto ceny zůstávají i nadále vysoké. Irsko si stanovilo ambiciózní cíle pro podíl výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů a začalo zavádět další obnovitelné zdroje energie, což zatíží elektrizační soustavu v důsledku zvýšeného objemu výroby elektřiny z intermitentních zdrojů energie. Je zapotřebí další kapacita sítě na úrovni přenosu i distribuce včetně nových přeshraničních projektů. Nedostatečná kapacita sítě má dopad i na konkurenceschopnost, zejména pokud jde o přilákání a udržení podniků. Kapacitní omezení mají za následek také vyšší výrobní náklady, což může podniky odrazovat. Vnitrostátní regulační orgán byl pověřen vypracováním plánu flexibility na straně poptávky, který by umožnil efektivní fungování irské energetické soustavy s vysokým podílem elektřiny z obnovitelných zdrojů. Flexibilita na straně poptávky a zásadní modernizace přenosové, distribuční a skladovací infrastruktury budou mít zásadní význam pro to, aby se Irsku podařilo dosáhnout cíle 80 % elektřiny z obnovitelných zdrojů stanoveného v jeho akčním plánu v oblasti klimatu, snížit omezování stávající výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů a integrovat plánovaných 5 GW výroby větrné energie na moři do roku 2030. Je třeba přijmout další opatření na podporu flexibility na straně poptávky a zapojení spotřebitelů do distribuce zdrojů energie s cílem umožnit posílení postavení spotřebitelů a zároveň zlepšit flexibilitu energetické soustavy. To zahrnuje i účast spotřebitelů na vyrovnávacích službách a službách flexibility.

(26) Navzdory pokroku v provádění iniciativ na zvýšení energetické účinnosti jsou i nadále zapotřebí další opatření ke snížení spotřeby energie a dekarbonizaci fondu budov, zejména energetická modernizace obytných budov, renovace a urychlený přechod na vytápění z obnovitelných zdrojů. Irsku se dosud nepodařilo omezit spotřebu energie, která se podle irské zprávy o vnitrostátních energetických prognózách do roku 2030 zvýší a překročí odvětvové emisní stropy stanovené pro odvětví zastavěného životního prostředí. Přestože skutečný objem hloubkových renovací zůstává i nadále omezený, začalo Irsko realizovat ambiciózní cíle svého akčního plánu v oblasti klimatu. V rámci státního rozpočtu na rok 2024 bylo na energetickou účinnost budov vyčleněno více než 400 milionů EUR. Realizace komplexních programů úspor energie pro veřejný sektor by mohla zvýšit energetickou účinnost fondu veřejných budov. Další úsilí je třeba věnovat rovněž spotřebě energie v dopravě a průmyslu formou další elektrifikace

([18]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/795 ze dne 29. února 2024, kterým se zřizuje Platforma strategických technologií pro Evropu (STEP) a mění směrnice 2003/87/ES a nařízení (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 a (EU) 2021/241 (Úř. věst. L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

([19]) Směrnice Rady 91/271/EHS ze dne 21. května 1991 o čištění městských odpadních vod (Úř. věst. L 135, 30.5.1991, s. 40, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1991/271/oj).

příměstských železnic a pobídek v oblasti systémů sledování a kontroly spotřeby energie.

(27) Vzhledem k úzké provázanosti ekonomik členských států eurozóny a jejich kolektivnímu příspěvku k fungování hospodářské a měnové unie Rada v roce 2024 doporučila, aby členské státy eurozóny přijaly opatření k provedení doporučení týkajícího se eurozóny z roku 2024, a to i prostřednictvím svých plánů pro oživení a odolnost. K provedení prvního, druhého a čtvrtého doporučení obsažených v doporučení týkajícím se eurozóny z roku 2024 přispívají v případě Irska doporučení č. 1, 2, 3 a 4,

DOPORUČUJE Irsku v období 2024–2025:

1. Včas předložit střednědobý fiskálně-strukturální plán. Řešit očekávaný nárůst výdajů souvisejících se stárnutím obyvatelstva zvýšením nákladové efektivity systému zdravotní péče.
2. Řešit relevantní výzvy, a tím umožnit průběžnou, rychlou a účinnou realizaci plánu pro oživení a odolnost, včetně kapitoly REPowerEU, jakmile bude přijata, a zajistit dokončení reforem a investic do srpna 2026. Urychlit provádění programů v rámci politiky soudržnosti. V souvislosti s přezkumem těchto programů v polovině období se nadále zaměřovat na dohodnuté priority a zároveň zvážit příležitosti pro zvýšení konkurenceschopnosti, které nabízí Platforma strategických technologií pro Evropu.
3. Zvýšit investice do infrastruktury pitné vody a odpadních vod s cílem zlepšit kvalitu vody a snížit úniky.
4. Zvýšit úsilí s cílem zlepšit flexibilitu elektrizační soustavy a modernizovat a rozšířit kapacitu sítě. Vyvinout a provádět strategii na podporu reakce na straně poptávky a zefektivnit plánování a povolování zařízení na skladování elektřiny a přípojek k síti. Zvýšit snahy o zlepšení energetické náročnosti soukromých budov s cílem snížit účty za energii a náklady na energetické soustavy.

V Lucemburku dne 21. října 2024.

Za Radu

předseda

NAGY I.